

Van	Adviesraad Sociaal Domein
Aan	College van burgemeester en wethouders
Onderwerp	Enquête sociaal domein en welzijn
Behandeld door	Adviesraad sociaal domein
Datum	9 juni 2020

Titel: Enquête sociaal domein en welzijn

1. Inleiding

De gemeente wil een enquête uitvoeren bij het gemeentelijke digipanel, de klankbordgroep van de adviesraad, maatschappelijke organisaties en andere belangengroepen in het sociale domein. De gemeente heeft de adviesraad gevraagd de enquête te lezen vanuit het perspectief van een Oosterhoutse inwoner.

In het navolgende staat de vraag van de gemeente, wie wij hebben betrokken bij het beoordelen van de vragenlijst en onze op- en aanmerkingen op de vragenlijst.

2. Vraag van de gemeente

De gemeente heeft de visie op het sociaal domein in voorbereiding. Onderdelen van het sociale domein zijn de nota op de herijking van het welzijnskader en de visie op de dagbesteding. In de conceptnota op de herijking van het welzijnskader gaat de gemeente nader in op de gewenste manier waarop Oosterhoutse inwoners in de toekomst met elkaar omgaan. De gemeente wil inzetten op wijkgericht werken waar een grote rol is weggelegd voor inwoners, naast professionals, die hun kennis en kunde inzetten voor elkaar om de wijk leefbaarder te maken.

Hoe zien inwoners de waarden die de gemeente belangrijk vindt in de visie sociaal domein; (verbinding, betrokkenheid, sociale cohesie, 'meer voor elkaar'). Om te weten te komen hoe haar inwoners hierover denken wil de gemeente een enquête uitzetten. Door middel van de uitkomsten uit de enquête wil de gemeente nagaan hoe ver Oosterhout nog verwijderd is van dit ideaalplaatje. De uitkomst van de enquête zegt wat over hoeveel werk de gemeente nog moeten verzetten om deze waarden te delen met inwoners.

De gemeente heeft in dat kader twee vragen gesteld aan de adviesraad:

1. Willen jullie advies geven op onze concept vragenlijst over de visie sociaal domein en welzijn vanuit het perspectief van inwoners?

Denk aan formulering vragen, kanalen en bereiken doelgroepen. Wij willen de concept vragenlijst 9 juni met de gemeenteraad delen. Daarna in juni uitzetten en in juli resultaten verwerken. De verantwoordelijkheid voor en het uitzetten van de vragenlijst en de inzet van het gemeentelijke digipanel liggen bij ons.

2. Willen jullie door middel van focusgroepen/verdiepende gesprekken met inwoners op de deelgebieden jeugd, wmo en participatiewet ophalen welke accenten, prioriteiten en verdieping volgens inwoners op basis van de visie wenselijk zijn?

De input kan door ons worden verwerkt in de uitvoeringsplan(nen) die volgen uit de visie. Grove planning: na 22 september en voor 1 november?

3. Reactie

3.1 Bespreken van de vragenlijst door werkgroepen en adviesraad

De concept vragenlijst is door ons uitgezet bij onze werkgroepen met de vraag mee te kijken en vanuit visie en ervaring aan te geven wat goed is en beter kan in de vragenlijst. Daarnaast hebben wij zelf de vragenlijst beoordeeld en nader besproken in ons reguliere overleg op 8 juni 2020. Onze bevindingen vindt u in het vervolg van deze notitie.

3.2 Inleiding van de vragenlijst

De ontvangers van de vragenlijst zijn niet uitgebreid op de hoogte van wat er speelt in het sociale domein. Daarom is het van belang om een korte en bondige toelichting te geven ('in Jip en Janneke-taal' om het leesbaar te maken voor iedereen) over het kader waarin de vragen gesteld worden. In de laatste versie van de vragenlijst staat dit kader duidelijk aangegeven, maar de overgang naar de situatie in de vragenlijst ontbreekt nog steeds. Ook is niet duidelijk waarom de gemeente nu, anno 2020 (waar de samenleving wordt beheerst door corona), deze vragenlijst uitzet bij inwoners.

In het tweede deel van de inleiding wordt gesproken over 'hulplijnen'. Dat is een vakwoord waar een inwoner mogelijk geen eenduidig beeld bij heeft. Wat is overigens een hulplijn? Het sociaal wijkteam, wijkverzorgende, huisarts, GGD, of ook vrijwilliger, kennis, iemand op het schoolplein, je moeder?

De naam van de hoofdpersoon 'Marie' is niet gelukkig gekozen. Ga voor een actuele meisjesnaam en waarom zijn alle namen zo Nederlands. Nog beter, trek het breder dan een alleenstaande moeder. Denk ook aan een compleet gezin met opgroeiende kinderen en grootouders. Zoals wél geschetst in de infographic bij de eerste versie van de vragenlijst. Dit is een gezin met Oom Theo. De tekening bijvoegen is een mooie aanvulling bij de enquête waardoor het beeld geprikkeld wordt. Het is daarbij wel zaak de plaatjes te laten corresponderen met de gekozen hoofdpersoon of hoofdpersonen.

3.3 De vragen

Wat betreft de nu gestelde vragen hebben wij de volgende opmerkingen:

- De laagdrempelige manier van vraagstelling is goed gekozen. Ook al noemen sommige meelezers de vragenlijst meer geschikt voor een training dan een enquête.
- Bij de situatie van de 'hoofdpersoon' overheerst de gedachte: maak het eerst maar eens goed met je moeder. Dan zijn de problemen voor een groot deel opgelost. Die antwoordmogelijkheid is overigens niet gegeven, maar dit is wat het oproept; sociaal wenselijke antwoorden.
- Als alleenstaande met 2 kleine kinderen en een gebroken been ga je het niet redden met vrijwilligerswerk van (overigens ontbrekende) vrienden of bekenden.
- Ook de moeder met haar gebroken heup is niet geholpen met alleen vrijwilligerswerk.
- Het kader is erg smal, de alleenstaande en haar moeder. Denk ook na over andersoortige problematiek die veel voorkomt, bv opvoedingsvraagstukken bij opgroeiende kinderen. Dit is overigens al beter in de laatste versie met de opvoedingsproblemen bij Joost en de schuldproblematiek. Dat trekt de vragenlijst in een breder kader dan de eerste twee versies.

Adviezen voor de vragenlijst:

- Bij de vraagstelling moet degene die de vraag leest zich kunnen inleven in het probleem. Dat is nu niet zo aan de orde.
- Bedenk hoe Oosterhout functioneert in 2025 (conform de visie sociaal domein en de herijking). Hoe wil de gemeente dat de samenleving er dan uitziet in Oosterhout en stem daar de vragen op af. Zonder uitgebreide verhalen moet dat duidelijk worden uit de inleiding bij de vragenlijst.
- Denk eerst goed na wat je wilt bereiken met een vraag. Geef daarom meer inhoud en diepte aan de vraag. In de laatste versie met de toelichting over begrippen is de vraagstelling beter als in de eerste versies.

De beantwoording:

Is het technisch uitvoerbaar dat respondenten de mogelijkheid krijgen om de antwoorden in een gewenste voorkeur te zetten; eerst b, dan c, dan a en dan e. bijvoorbeeld door de antwoorden in volgorde van belangrijkheid boven een bepaalde lijn te 'slepen'?

In de laatste vraag over de besteding van budgetten wordt ook gesproken over hulplijnen. Is dit een complete opsomming van bestaande hulplijnen? Is het mogelijk om een tabel of kader te maken met de bedragen onder elkaar? En kan de respondent dan de hulplijnen slepen naar deze tabel? Nu is dit erg onoverzichtelijk. Daarnaast is het moeilijk te verwerken als iedere respondent het op de eigen manier kan invullen.

Nieuwe versie?

Wij zijn benieuwd naar een nieuwe versie van de vragenlijst.

Adviesraad Sociaal Domein Oosterhout

Oosterhout, juni 2020